

Co možná nevíme o vši dětské

1. Historie

- První zmínky o lidské vši, odvšivovacích hřebenech či prostředcích jsou zaznamenány již v historických materiálech či archeologických nálezích z oblasti středního východu, Egypta a antické oblasti.
- Nejstarším nálezem jsou vajíčka vši dětské, nalezená ve zbytcích vlasů člověka, který žil před 9 000 lety.
- Odvšivovací hřebeny byly v okolí Mrtvého moře používány již nejméně 3 500 let před naším letopočtem.
- V 16. stol. př. n. l. se používal na odvšivení prostředek připravovaný z mouky a datlí a následovalo oholení hlavy.
- Morfologii vši popsal v knize Micrografia v roce 1665 po jejích studiu prvním mikroskopem Robert HOOK.
- Ze 17. století je známo asi 20 olejomalb holandských mistrů, zachycujících odvšivování jako hlavní námět.
- V 19. století byli v Lisabonu lidé, kteří za úplatu půjčovali cvičené opice, které zákazníkům vybíraly vši.
- Problematika vši se řeší na celosvětových kongresech. První mezinárodní kongres o vších byl v roce 1972 ve Washingtonu.

2. Morfologie

- Veš dětská je bezkřídlý hmyz (křídla během evoluce zakrněla), nelétá a neskáče, přenos se děje pouze přelézáním při těsném kontaktu s napadeným člověkem. Tělo vši se rozděluje na tělní segmenty: hlavu, hrud' a zadeček.

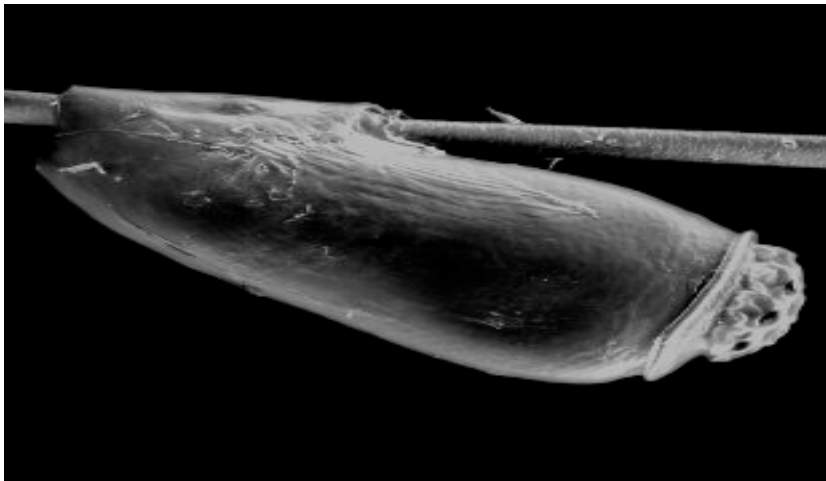
- Veš dětská má ploché tělo, dorsoventrálně zploštělé, malou hlavu, bodavě sací ústrojí, oči jsou redukované. 3 páry silných krátkých nohou jsou zakončeny srpovitými drápkami, kterými se veš přichycuje vlasu.

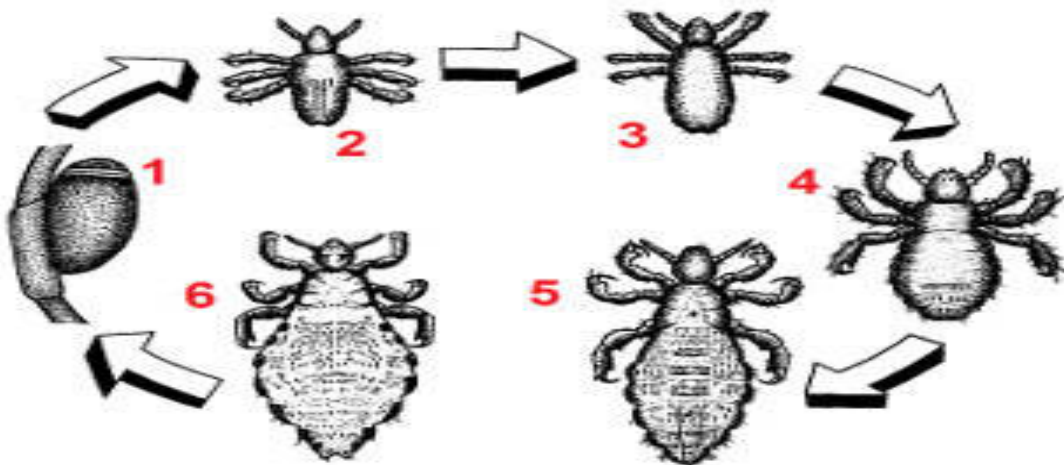
- Vši jsou gonochoristé – jedinci odděleného pohlaví (samičky a samečci).

3. Vývoj

- Veš dětská je hmyz s proměnou dokonalou, tzn. larva je podobná dospělému jedinci, chybí stádium kukly, dospělci se nesvlékají.
- Dospělá samice žije cca 32 dní, za život naklade 50 – 150 vajíček (hnid), samec žije o něco kratší dobu.
- Vajíčko (hnida) je opatřeno víčkem, živá hnida je vždy umístěna u kořínků vlasů cca do 1 cm, je tmavá a mezi prsty lupne. Naopak zbytky vaječných obalů jsou světlé a jsou na odrostlých vlasech.

- Z hnidy se za 7-11 dní vylíhne larva, která se 3x svléká, po každém svlékání saje krev a za 8 dní dospívá.

- Pokud veš (popř. larva) nenasaje krev do 24 hod., umírá v důsledku dehydratace.

4. Odvšivení

- Na insekticidní látky obsažené v odvšivovacích přípravcích si veš dokáže vyvinout rezistenci, díky které přípravky ztrácí účinnost.
- Moderní přípravky jsou založeny na bázi přírodních olejů. Veš hubí mechanicky – zalepí dýchací otvory, čímž veš udusí nebo rozpustí svrchní vrstvu kutikuly a veš dehydratují.
- Moderní přípravky nemusí být vždy 100 % účinné.
- Prevencí je důkladná prohlídka hlavy popř. použití repelentních přípravků.
- Vyčesávání vši je účinnější provádět na mokrých vlasech, na suchých vlasech veš dokáže kličkovat a hřebenu se úspěšně vyhýbat.